

Bài 16

HẬU PHƯƠNG NHỮNG NĂM SAU CHIẾN DỊCH BIÊN GIỚI

I – MỤC TIÊU

Học xong bài này, HS biết :

- Mối quan hệ giữa tiền tuyến và hậu phương trong kháng chiến.
- Vai trò của hậu phương đối với cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp.

II – ĐỒ DÙNG DẠY HỌC

- Ảnh các anh hùng tại Đại hội chiến sĩ thi đua và cán bộ gương mẫu toàn quốc (5-1952).
- Ảnh tư liệu về hậu phương ta sau chiến thắng Biên giới.
- Phiếu học tập của HS.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC CHỦ YẾU

*** Hoạt động 1 (làm việc cả lớp)**

– GV tóm lược tình hình địch sau thất bại trong chiến dịch Biên giới : quân Pháp đề ra kế hoạch nhằm xoay chuyển tình thế bằng cách tăng cường đánh phá hậu phương của ta, đẩy mạnh tiến công quân sự. Cho HS thấy rằng, việc xây dựng hậu phương vững mạnh cũng là đẩy mạnh kháng chiến. Sau đó, GV chuyển ý vào bài mới.

– GV nêu nhiệm vụ bài học :

- + Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng đề ra nhiệm vụ gì cho cách mạng nước ta ?
- + Tác dụng của Đại hội chiến sĩ thi đua và cán bộ gương mẫu toàn quốc.
- + Tinh thần thi đua kháng chiến của nhân dân ta được thể hiện ra sao ?
- + Tình hình hậu phương trong những năm 1951 – 1952 có tác động gì đến cuộc kháng chiến ?

*** Hoạt động 2 (làm việc theo nhóm và cả lớp)**

– GV chia lớp thành 3 nhóm, mỗi nhóm thảo luận một nhiệm vụ :

Nhóm 1 : Tìm hiểu về Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng.

+ Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng diễn ra vào thời gian nào ?

+ Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng đề ra nhiệm vụ gì cho cách mạng Việt Nam ? Điều kiện để hoàn thành nhiệm vụ ấy là gì ?

Nhóm 2 : Tìm hiểu về Đại hội chiến sĩ thi đua và cán bộ gương mẫu toàn quốc.

+ Đại hội chiến sĩ thi đua và cán bộ gương mẫu toàn quốc diễn ra trong bối cảnh nào ?

+ Việc tuyên dương những tập thể và cá nhân tiêu biểu trong Đại hội có tác dụng như thế nào đối với phong trào thi đua yêu nước phục vụ kháng chiến ?

+ Lấy dẫn chứng về 1 trong 7 tấm gương anh hùng được bầu.

Nhóm 3 : Tinh thần thi đua kháng chiến của đồng bào ta được thể hiện qua các mặt :

+ Kinh tế (thi đua sản xuất lương thực, thực phẩm phục vụ kháng chiến).

+ Văn hoá, giáo dục (thi đua học tập, nghiên cứu khoa học để phục vụ kháng chiến).

+ Nhận xét về tinh thần thi đua học tập và tăng gia sản xuất của hậu phương trong những năm sau chiến dịch Biên giới.

+ Bước tiến mới của hậu phương có tác động như thế nào tới tiền tuyến ?

– GV yêu cầu đại diện các nhóm trình bày kết quả thảo luận.

*** Hoạt động 3 (làm việc cả lớp)**

– GV kết luận về vai trò của hậu phương đối với cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp (làm tăng thêm sức mạnh cho cuộc kháng chiến).

– HS kể về một anh hùng được tuyên dương trong Đại hội chiến sĩ thi đua và cán bộ gương mẫu toàn quốc (5-1952) mà mình biết và nêu cảm nghĩ về người anh hùng đó.

IV – THÔNG TIN THAM KHẢO

– *Hậu phương* : vùng có điều kiện nhất định, đáp ứng nhu cầu về các mặt kinh tế, chính trị, quân sự và văn hoá để trực tiếp phục vụ cho tiền tuyến.

– *Anh hùng lao động* : danh hiệu cao quý của Nhà nước phong tặng cho đơn vị, cá nhân có nhiều thành tích trong lao động (lao động chân tay, lao động trí óc) như Hoàng Hanh (anh hùng trong sản xuất nông nghiệp), Ngô Gia Khảm, Trần Đại Nghĩa (anh hùng trong việc chế tạo vũ khí).

– *Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân* : danh hiệu cao quý của Nhà nước tặng các đơn vị, cá nhân có thành tích trong chiến đấu, phục vụ chiến đấu như các anh hùng La Văn Cầu, Nguyễn Thị Chiên,...

– Hậu phương không chỉ tích cực tăng gia sản xuất mà còn luôn luôn sẵn sàng tham gia chiến đấu bảo vệ làng quê. Trong thời kỳ kháng chiến chống thực dân Pháp, nhân dân ta ở nhiều thôn xã quyết chiến đấu, không để cho giặc xâm chiếm hoặc nếu bị giặc chiếm đóng thì không để chúng sống yên ổn mà bóc lột, o ép. Nhân dân đã rào làng, đào hào, đặt mìn, đào hầm chông khắp nơi và tổ chức đánh du kích, đào hầm bí mật nuôi giấu cán bộ về hoạt động chuẩn bị đánh địch.